

Voorstel CHI

(college van hoofdingelanden)

Registratienummer
25.0978526

Commissie Bestuur, Middelen & Waterketen

Datum behandeling D&H
16 september 2025

Commissie Water & Infrastructuur
1 oktober 2025

Portefeuillehouder
M.A. Leijen

Datum vergadering CHI
15 oktober 2025

Agendapunt
9

Onderwerp

Algemeenbelangbesluit zuivering separate afvalwaterstroom CONO Kaasmakers

Voorstel

Het vaststellen van het algemeenbelangbesluit zuivering separate afvalwaterstroom CONO Kaasmakers

Kern van de zaak

Aanleiding

In het verleden heeft uw college besloten in te stemmen met het verlenen van een anti-afhaaksubsidie aan CONO Kaasmakers (22.0001669). Dit was op basis van goedkeuring door de Europese Commissie (EC). De goedkeuring liep tot eind 2023 en werd door de EC niet verlengd. Een advocatenkantoor heeft geadviseerd de anti-afhaakregeling voort te zetten als marktconforme regeling. Deze marktconforme regeling is vervolgens door uw college vastgesteld (23.1033572).

Vanaf 1 januari 2026 wijzigt, als gevolg van een aantal wetswijzigingen, de zuiveringstaak van de waterschappen en treedt er een aangepast belastingstelsel voor waterschappen in werking. Een gevolg hiervan is dat de zuivering van separate afvalwaterstromen niet meer tot de publiekrechtelijke zuiveringstaak van de waterschappen behoort. Voor de verwerking van separate afvalwaterstromen moet er voortaan een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten worden en de verwerking mag niet meer via de zuiveringsheffing bekostigd worden. Hierdoor is het vanaf 1 januari 2026 niet meer toegestaan voor de zuivering van separate afvalwaterstromen de marktconforme anti-afhaakregeling toe te passen. Bovendien moet voortaan op grond van de gedragsregels van de Wet Markt & Overheid tenminste de integrale kostprijs in rekening worden gebracht. Een uitzondering hierop is mogelijk wanneer een algemeenbelangbesluit wordt genomen.

Doel en overwegingen algemeenbelangbesluit

HHNK zuivert sinds 2023 het niet vooraf gezuiverde afvalwater afkomstig van CONO Kaasmakers. Omdat CONO rechtstreeks loost op het transportstelsel van HHNK wordt de lozing als een separate afvalwaterstroom geclassificeerd. Als gevolg van bovengenoemde wetswijzigingen moet er met CONO voor de zuivering van haar afvalwater voortaan een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten worden. Tevens dient HHNK minimaal de integrale kostprijs in rekening te brengen voor de zuivering van het afvalwater. CONO heeft echter ter meerdere gelegenheid aangegeven dat wanneer de HHNK kosten van het zuiveren van haar afvalwater hoger zijn dan de kosten van zelf zuiveren, CONO over zal gaan tot zelf zuiveren van haar afvalwater. Om te voorkomen dat CONO afhaakt is het noodzakelijk dat een algemeenbelangbesluit genomen wordt. Het algemeenbelangbesluit stelt HHNK namelijk in staat aan CONO een prijs te rekenen die onder de integrale kostprijs ligt oftewel het stelt HHNK in staat een korting te verlenen aan CONO voor de zuivering van haar afvalwater. Hierbij worden publieke doelen zoals duurzaamheid, innovatie en bescherming van het watersysteem

Datum
15 oktober 2025

gediend, zonder in strijd te handelen met mededingings- of staatssteunregels. In het algemeen belang is het noodzakelijk dat we de afvalwaterstroom van CONO Kaasmakers behouden. Het behoud van de afvalwaterstroom is namelijk van belang voor de uitoefening van de publiekrechtelijke zuiveringstaak, omdat de afvalwaterstroom bijdraagt aan de behartiging van de volgende belangen:

- de capaciteit van de rioolwaterzuiveringsinstallatie wordt beter benut,
- de constante stroom afvalwater met goed afbreekbare stoffen heeft een gunstige invloed op de zuivering van het overige afvalwater en de werking van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi),
- beperking van de kosten van de publiekrechtelijke zuiveringstaak.

Hoewel de zuivering van het afvalwater van CONO na het te nemen algemeenbelangbesluit onder de kostprijs zal plaatsvinden, draagt dit uiteindelijk bij aan beperking van de kosten van de publiekrechtelijke zuiveringstaak. De behartiging van bovengenoemde belangen draagt namelijk ook bij aan beperking van de kosten van de publiekrechtelijke zuiveringstaak. Indien HHNK de afvalwaterstroom van CONO zou verliezen dan zal de zuiveringsheffing namelijk voor alle ingezetenen van HHNK (zowel burgers als rechtspersonen) verhoogd moeten worden, zodat de exploitatie van de rwzi rendabel blijft.

Een advocatenkantoor heeft geadviseerd dat HHNK in het geval van CONO een algemeenbelangbesluit kan nemen mits dit besluit is voorzien van een zorgvuldige afweging van belangen.

Voorstel

In het algemeen belang van een duurzame en doelmatige afvalwaterverwerking wordt uw college voorgesteld een algemeenbelangbesluit vast te stellen voor de zuivering van de separate afvalwaterstroom van CONO Kaasmakers.

Om ervoor te zorgen dat we voldoende rekening houden met mogelijk veranderende marktomstandigheden, evalueren we dit besluit over vijf jaar. Daarna besluiten we of we het algemeenbelangbesluit handhaven, aanpassen of intrekken. De eerste evaluatie vindt plaats voor 1 januari 2031.

Strategie en beleid

De regeling maakt het mogelijk dat de principes van de innovatieve ketenaanpak bedrijfsafvalwater kunnen worden toegepast.

Eerdere besluiten

16/02/2022 (CHI) Verwerking afvalwater CONO Kaasmakers (22.0255419)
14/12/2022 (CHI) Verordening zuiveringsheffing HHNK 2023 (22.0685795)
24/01/2023 (D&H) Anti-afhaaksubsidie CONO Kaasmakers 2023 (22.1008951)
02/05/2023 (D&H) Wijziging anti-afhaaksubsidie CONO Kaasmakers 2023 (23.0373119)
13/12/2023 (CHI) Anti-afhaakregeling HHNK (23.1033572)

Kansen en risico's

Kansen:

Het vaststellen van dit algemeenbelangbesluit biedt de mogelijkheid om de langdurige samenwerking met CONO Kaasmakers te continueren. Hierdoor worden de bovengenoemde belangen behartigd en wordt voorkomen dat de zuiveringsheffing voor alle ingezetenen verhoogd moet worden.

Datum
15 oktober 2025

Risico's indien u instemt met dit voorstel:

- Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan. Een gevolg hiervan kan zijn dat het besluit aangepast moet worden en in een uiterst geval zou het besluit vernietigd kunnen worden.
- Na deze zes weken is het mogelijk dat een derde een klacht tegen het algemeenbelangbesluit indient bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM kan ook uit eigen beweging een onderzoek doen naar het algemeenbelangbesluit. De ACM is namelijk de toezichthouder van de Mededingingswet en de Wet Markt & Overheid. De ACM zou over kunnen gaan tot handhaving. In dat geval zal het algemeenbelangbesluit mogelijk ingetrokken moeten worden.
- Een marktpartij die benadeeld wordt door het algemeenbelangbesluit kan in het geval van schending van de gedragsregels van de Wet markt & Overheid ook bij de burgerlijke rechter een procedure uit onrechtmatige daad aanspannen. Het gevolg hiervan zou kunnen zijn dat HHNK een schadevergoeding dient te betalen.

Echter, de kans dat een derde/belanghebbende/ACM bovengenoemde rechtsbescherming dan wel toezicht uitoefent is klein omdat het algemeenbelangbesluit is voorzien van een onderbouwde, uitgebreide motivatie. Bovendien blijkt uit deze motivatie dat marktpartijen niet benadeeld worden in hun concurrentiepositie door het algemeenbelangbesluit.

Risico's indien u niet instemt met dit voorstel:

- De kans op verdergaande circulariteit, een doelmatiger aanpak en verlaging van de zuiveringskosten wordt dan niet benut.
- We hebben in 2022 met CONO Kaasmakers een afspraak gemaakt met de intentie dat het om een meerjarige afspraak gaat. Als de korting niet wordt verleend, is sprake van directe financiële schade voor CONO Kaasmakers en op langere termijn ook voor ons, omdat CONO dan alsnog besluit het water zelf te zuiveren. Het gevolg is dat de zuiveringsheffing voor alle ingezetenen hierdoor toeneemt.
- Voor ons ontstaat mogelijk imagoschade waardoor andere bedrijven minder bereidwillig kunnen zijn om afspraken te maken met ons.

Financiële consequenties

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Communicatieaspecten en participatie

De regeling wordt bekendgemaakt in het Waterschapsblad en gepubliceerd op de website van HHNK en op Officiële Bekendmakingen.

Overige consequenties en vervolg

Na vaststelling van dit algemeenbelangbesluit wordt een privaatrechtelijke overeenkomst met CONO gesloten.

Bijlagen

Algemeenbelangbesluit zuivering separate afvalwaterstroom CONO Kaasmakers (25.0976768)

Datum
15 oktober 2025

College van dijkgraaf en hoogheemraden,

de secretaris,

M.J. Kuipers

de voorzitter,

ir. R.P.G. Bosma